

VESIENHOIDON YHTEISTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika: 7.6.2011

Paikka: Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Kouvola

Paikalla:

Leena Gunnar (pj.)	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Maria Peuhkuri	Etelä-Karjalan liitto
Raija Aura	Lappeenrannan kaupungin ympäristötoimi
Helena Kaittola	Imatran seudun ympäristötoimi
Erja Leiri	Imatran seudun ympäristötoimi
Tapani Eskola	Kymenlaakson Vesi Oy
Kati Halonen	Kouvolan kaupunki / ympäristöpalvelut
Eeva Saarikorpi	MTK –Kaakkois-Suomi
Kari Niemi	MTK –Kaakkois-Suomi
Pentti Hirvonen	EK Etelä-Karjala, Metsäteollisuus Vuoksi
Harri Jussila	EK Kymenlaakso, Metsäteollisuuden keskusliitto
Marja Anttila-Huhtinen	SLL Kymenlaakson piiri
Janne Raunio	Kymijoen vesi ja ympäristö ry
Teemu Tast	Etelä-Suomen merikalastajien liitto
Aarno Karels	Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry
Martti Puska	Kymenlaakson kalatalouskeskus ry
Jarmo Kunttonen	Kaakkois-Suomen vapaa-ajankalastajapiiri ry
Erkki Ikonen	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Ukko Matti Bamberg	Metsäkeskus, Kaakkois-Suomi
Teppo Jokimies	Suomen satamaliitto /HaminaKotka Satama Oy
Matti Virtanen	Oy Mankala Ab Vesivoimantuottajat
Jukka Muotka	Fortum Oy /Vesivoimantuottajat
Heidi Rautanen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue
Tuomas Oikari	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, E-vastuualue
Marja Kauppi	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue
Pekka Ojanen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue
Visa Niittyniemi	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue
Jouni Törrönen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue
Jukka Penttilä	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, E-vastuualue
Pentti Välipakka	Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue

1. Edellisen kokouksen muistio

Muistio hyväksyttiin.

2. Jäsen/varajäsenmuutokset

Käsiteltiin yhteistyöryhmän jäsenissä tapahtuneet muutokset. Ajantasainen luettelo jäsenistä ja varajäsenistä on asialistan liitteenä. Sovittiin, että Tapan Eskola selvittää vesihuoltolaitosten edustajat laitosten keskuudesta (jäsen ja varajäsen)

3. Pien-Saimaan kunnostushankkeen esittely

Raija Aura Lappeenrannan seudun ympäristötoimesta esitteli Pien-Saimaan kunnostushankkeita. Käynnissä on PISA 2013 –hanke, jossa mm. laaditaan metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnitelma läntisen Pien-Saimaan valuma-alueelle, annetaan koulutusta metsäurakoitsijoille ja metsäammattilaisille syksyllä 2011, 70:lle maatilalle tarjotaan koulutusta kuormituksen vähentämiseksi ja 10 tilalle tehdään tarkempi ympäristösuunnitelma, 40 kiinteistöllä tuetaan jätevesijärjestelmien suunnittelua, toteutetaan läntisen Pien-Saimaan haja-asutusalueen jätevesihuollon yleissuunnitelma sekä pidetään yleisötilaisuuksia, tupailtoja, pellonpiennartapahtumia, työnäytöksiä yms.

Läntisen Pien-Saimaan alueen virtauksia ja mahdolliseen pumppaamon paikkaa on selvitetty Pien 3D hankkeessa. Pumppauksen YVA –selostus on valmistunut. Päätökset mahdollisesta pumppaamisesta tehdään myöhemmin.

Muita toimenpiteitä ovat mm. hulevesikosteikkojen rakentaminen Sunisenlahden valuma-alueelle, (Lappeenrannan kaupunki/ympäristötoimi, kaavoitus), hulevesiverkoston saneeraus, hulevesistrategian laadinta ja hulevesien käsittelyn tehostaminen (Lappeenrannan Energia Oy), hoitokalastuksen käynnistäminen (Etelä-Karjalan kalatalouskeskus), haja-asutuksen jätevesineuvonnan pilottihankkeen käynnistäminen (YM:n rahoittama pilottialue) sekä kyläyhdistysten ja osakaskuntien ja asukkaiden omien toimenpiteiden toteuttaminen.

4. Vesienhoidon alueellisen toteutusohjelman tekeminen

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 17.2.2011 vesienhoidon valtakunnallisesta toteutusohjelmasta vuosille 2010-2015. Toteutusohjelma tarkoittaa eri toimialojen toimenpiteitä vesien hyvän tilan saavuttamiseksi. Ohjelmassa määritellään myös toimenpiteiden vastuutahot ja aikataulut. Valtakunnallisella toteutusohjelmalla toimeenpannaan myös Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmia, jotka on laadittu erikseen Vuoksen vesienhoitoalueelle, Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueelle ja pohjavesille.

Vesienhoitolain perusteella viranomaisten on otettava vesienhoitosuunnitelmat huomioon kaikessa toiminnassa. Merkittävimpiä suoran vaikuttamisen välineitä ovat ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset lupapäätökset ja niistä annettavat yleisen edun lausunnot sekä hankerahoituksen kohdentaminen (esim. EAKR ja Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma). Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan vesienhoidon tavoitteet on otettava huomioon myös maankäytön suunnittelussa.

Toteutusta edistetään sektorikohtaisilla kehittämishankkeilla ja yhteistyötä tiivistämällä ELYn sisällä ja eri asianosaisryhmien kanssa vesienhoidon yhteistyöryhmän ohjaamana. Valtakunnallisten kehittämistavoitteiden onnistuminen ratkaisee monelta osalta alueellisen toteuttamisen. Tällaisia ovat mm. maatalouden ympäristötukijärjestelmän kehittäminen, lainsäädäntömuutokset ja rahoitusjärjestelmien kehittäminen.

Keskusteltiin alueellisen toteuttamisohjelman luonnoksesta, joka oli lähetetty ennakkoon kokoukseen osallistuneille. Kaakkois-Suomen toteutusohjelman pohjana on valtakunnalliset sektorikohtaiset ohjauskeinot. Valtakunnallisia ohjauskeinoja täydennetään alueellisilla painotuksilla ja toteutusvastoilla. Kokouksessa esitetyt huomiot on lisätty 16.6.2011 päivättyyn luonnokseen, joka on muistion liitteenä.

Sovittiin, että toteuttamisohjelmaluonnos lähetetään yhteistyöryhmän jäsenille ja varajäsenille täydennettäväksi/kommentoitavaksi sähköpostilla. Kommentit voi toimittaa ELY-keskukseen (visa.niittyniemi@ely-keskus.fi) heinäkuu 2011 loppuun mennessä. Täydennetty luonnos lähetetään vielä elo-syyskuun aikana uudelleen yhteistyöryhmälle hyväksyttäväksi.

5. Toisen suunnittelukauden käynnistyminen ja aikataulut

Marja Kauppi esitteli toisen suunnittelukauden valmistelun tilannetta.

VPD-työt tulossa / tyypittely

Tyypittelyn tarkistaminen: Ohjeet tulossa alkusyksystä 2011

Kehittämiskohteita tyypittelyssä, mm.:

- Luontaisesti rehevä tyyppi hankala: sisäinen kirjo liian iso
- Uusia tyyppejä? Kalaluokittelun kannalta tyyppejä on kuitenkin jo liikaa!
- Lv-tyyppi vaatii rinnalleen toissijaisen tyyppin
- Alunamaatyyppi lisää?
- Maantieteellisyys (pohjoinen-etelä) mukaan?
- Sama tyypittely ei toimi kaikille biologisille elementeille!
- Humusjärvityypit: alatyyppejä?
- Turvemaiden jokityypit: sisältää liian monen ”tyyppisiä” jokia
- Rannikkoalueella myös paljon kehittämistarpeita tyypittelyssä

Luokittelun kehitystyön aikataulu

- 2010-2011: Aineistojen keruu ja koonti
- 2011: Uusien muuttujien ja kriteereiden testaus; kesäkuu: interkalibroinnin 2. kierros
2008-2011 loppuu => tulosten vaikutus luokitteluun? Joulukuu: alustavat luokittelukriteerit ja ohjeistus
- 2012: Maaliskuu: luokittelukriteerit ja ohjeistus valmis, minkä jälkeen luokittelun toteutus vuoden loppuun mennessä.
- 2013: Luokituksen tulee olla valmis maaliskuussa

Käytännön ongelmia luokitteluun liittyen:

- Aineistoa vähän, koska seurantaresurssit pienet (esim. yksi kasviplanktonnäyte kesässä!)
- Ajallisesta vaihtelusta vain puutteellista tietoa
- Resurssien niukkuus!
- Saadaanko YMstä/SYKEstä selkeät ohjeet ajoissa
- Saadaanko toimivat rekisterit (mm. VeMu) ajoissa luokittelutyötä helpottamaan

Luokittelukriteerieden kehitystyöstä 2. kaudelle

Veden laadun fysikaalis-kemiallinen laatu – lisää muuttujia:

- Nykyiset fys.-kem. luokittelumuuttujat: kokonaisfosfori ja –typpi ja joille lisäksi pH
- Tarve saada lisää luokittelumuuttujia: happioloja ehdotettu luokittelumuuttujaksi (ongelma: vaikeus erottaa ihmistoiminnan vaikutus, koska myös luonnontilaisissa järvissä on kerrostumakausien lopulla pohjanläheisessä kerroksessa happiongelmia); näkösyvyyttä ehdotettu järville ja kiintoainesta joille

Yleiset olosuhteet, kehittämissuhteita:

- Itä- ja Pohjois-Suomelle toivottu tiukennetut luokkarajat (nykyisin kaikille laatutekijöille samat rajat koko Suomessa)

Tarkistuksia nykyisiin luokittelukriteereihin kaikkiin mittareihin:

- Fysikaalis-kemiallinen laatu (ravinteet)
- Järvien kasviplankton
- Järvien vesikasvit ja päällylevät
- Järvien pohjaeläimistö: syvänteet ja rantavyöhyke
- Jokien päällylevät
- Jokien vesikasvit
- Jokien pohjaeläimistö
- Kalaluokittelu: luonnontilaiset joet ja järvet; voimakkaasti muutetut joet ja järvet;
- säännösteltyjen järvien ekologisen tilan luokittelu rantavyöhykkeen kalaston perusteella

Laatunormidirektiivin (2008/105/EY) kansallinen toimeenpano

- Direktiivi voimassa 13.1.2009 ja osaksi kansallista lainsäädäntöä 1.11.2010
- Mm. pitkäaikaisten muutossuuntien seuranta sedimenteissä ja eliöissä (art. 3). Edellisessä luokittelujaksossa haitallisia aineita arvioitiin ainoastaan vedestä.
- Velvoittaa tiettyjen aineiden pitkäaikaisseurannan järjestämistä: etenkin elohopea (kalasta), mutta tarkoittaa myös muita haitallisia aineita (tributyyliä, bromatut difenyylietterit ym.).

6. Merenhoidon toimeenpanon valmistelu

Jouni Törrönen esitteli meristrategiadirektiivin toimeenpanon etenemistä. Direktiivi (2008/56/EY) toimeenpannaan vesienhoitolain muutoksella [Laki vesienhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (272/2011) - voimaan 1.4.2011] ja valtioneuvoston asetuksella (Asetusehdotus merenhoidon järjestämisestä on lyhyellä lausuntokierroksella).

Soveltamisalue on rannikolta ja talousvyöhykkeen rajalle. Meristrategia tarkistetaan joka kuudes vuosi. Toimeenpanossa on huomioitava olemassa oleva merensuojeluyhteistyö ja -strategiat sekä merialuekohtaiset merensuojelusuojelut

Toimeenpanon jatkoaikataulu:

Alustava tila-arvio 15.7.2012 mennessä määrittää toimenpiteiden tarpeen

Hyvän tilan määrittäminen 15.7.2012

Ympäristötavoitteet ja indikaattorit 15.7.2012

Seurantaohjelmat täytäntöön 15.7.2014

Toimenpideohjelmat valmiina 2015

Merenhoitosuunnitelman laatimisesta vastaa YM yhteistyössä MMM:n ja LVM:n kanssa. Alueellisesta merenhoidon järjestämisen yhteensovittamisesta sekä merenhoidon ja vesienhoidon yhteensovittamisesta vastaa ELY-keskus yhteistyössä YM:n kanssa. Merenhoitosuunnitelman ja sen toimenpideohjelman valmistelu tulee ELYjen vastuulle. Merenhoitoalueella yksi ELY-keskus (VAR-ELY) toimii koordinoivana ELY-keskuksena. Suomi laatii yhden merenhoitosuunnitelman, mutta siinä voi olla useita alueellisia ympäristö- ja toiminnallisia tavoitteita sekä toimenpideohjelmia. Merenhoitosuunnitelma on monen hallintoalan yhteinen velvoite ja toimeenpano vaatii laajaa yhteistyötä - hyväksyntä Valtioneuvostoon. MSD:n toimeenpanoon ei tehdä uusia hallinnollisia rakenteita ja toteutus tukeutuu vesienhoidon suunnittelua varten laadittuihin rakenteisiin. Kansainvälinen yhteistyö korostuu merenhoidon järjestämisessä, hoituu pääosin HELCOM:n kautta.

7. Seuraava kokous

Ei sovittu seuraavan kokouksen aikataulua. Kokouksesta ilmoitetaan hyvissä ajoin, kun tietoon tulee yhteistyöryhmässä käsiteltäviä asioita.

Vakuudeksi

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Leena Gunnar
puheenjohtaja

Visa Niittyniemi
sihteeri